

Внаслідок цих трансформацій у сучасній вітчизняній системі бухгалтерського обліку поєдналися риси обох західних моделей. У сфері регламентації бухгалтерського обліку в Україні переважає континентальна модель, яка характеризується державним регулюванням обліку, уніфікованими формами звітності та централізованим планом рахунків. З іншого боку, застосовуються інтегрована система рахунків і функціональний підхід (на основі реалізації) до визначення фінансового результату (крім суб'єктів малого підприємства), що притаманно англосаксонській системі.

Отже, впровадження МСФЗ в Україні свідчить про реалізацію англосаксонської концепції фінансової звітності в умовах континентального підходу до регламентації бухгалтерського обліку [6].

Список використаних джерел:

1. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : монографія / С.Ф. Голов. – К. : МІМ; Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
2. Лінник В., Коцупатрий М. Шляхи вдосконалення обліку на аграрних підприємствах // Проблеми формування ринкової економіки: Зб. наук. праць. Спец. випуск. Проблеми трансформації бухгалтерського обліку, аналізу і аудитів систем міжнародних стандартів. – К.: КНЕУ, 2001. – С. 48
3. Пархоменко В.М. Нормативно правове забезпечення реформування бухгалтерського обліку // Вісник Житомирського інженерно-технологічного інституту – 2001. - №16. – С. 104-107.
4. Семенишена Н. В. Бухгалтерський облік і інституційна економічна теорія до питання міждисциплінарних зв'язків / Н. В. Семенишена // Вісник Львівської комерційної академії. – 2011. - Вип. 3. – С. 323–325.
5. Шматковська Т. Концептуальні засади стратегічного управлінського обліку / Т. Шматковська, О. Мачулка // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. - 2016. - № 4. - С. 243-254. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2016_4_21
6. Швець, Віктор Григорович. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / В.Г. Швець. Київ : Знання, 2004. 447 с.

S. Ozeranska. Transformation of accounting system in ukraine in the time of its independence.

Summary

The essence of the transformation of the accounting system in Ukraine during its independence was investigated, the main stages of accounting reform in Ukraine were considered, as well as the introduction of the IFRS

Key words: *accounting, financial reporting (IFRS), accounting transformation, P (C) BO, paradigm, balance sheet.*

*Науковий керівник: Дубініна М.В., д-р екон. наук,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Охота Н. В.

Здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

okhotanina@gmail.com

**«РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ»: ПРОБЛЕМИ
ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ І КЛАСИФІКАЦІЇ**

Досліджено бухгалтерський облік, який включає всю технологію інформаційного процесу, що охоплює процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємств, організацій і установ зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень

Ключові слова: рахунки, бухгалтерський облік, господарські операції.

Облік виник та розвивається у зв'язку з потребою суспільства в необхідній і достатній інформації щодо наявності та руху майна з метою контролю та управління господарськими процесами і їх результатами.

Бухгалтерський облік включає всю технологію інформаційного процесу, яка охоплює процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємств, організацій і установ зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень. З огляду на це він перетворився на міжнародну мову бізнесу і став обов'язковою передумовою успішної діяльності всіх господарюючих процесів [1].

Рахунки – це один з елементів методу бухгалтерського обліку, спосіб групування і поточного відображення за певними ознаками наявності та руху засобів підприємництва і їхніх джерел та господарських процесів [2].

У процесі господарської діяльності виникають зміни в складі джерел і засобів. Для того, щоб врахувати усі зміни, використовують систему рахунків бухгалтерського обліку.

Відображення господарських операцій здійснюється на великій кількості рахунків бухгалтерського обліку. Залежно від об'єктів обліку, на них, відображається інформація тільки по однорідних господарських операціях, тому в практичній діяльності необхідно знати зміст, функції та призначення кожного рахунку, а також розуміти, яку інформацію обліковувати. Це сприяє застосуванню єдиних підходів до відображення господарських операцій у практичній діяльності суб'єктів державного сектора; отриманню необхідних показників для контролю й аналізу; прийняттю правильних управлінських рішень.

Визначенню призначення та змісту бухгалтерських рахунків сприяє їх класифікація у розрізі однорідних груп. З практичного боку вона надає можливість швидко та безпомилково відображати облікові записи (витрачається менше часу на визначення кореспонденції рахунків); застосовувати оптимальну номенклатуру синтетичних рахунків (робочого плану рахунків) для використання його за різноманітних видів діяльності; пізнати всю сукупність господарських явищ та їх зв'язок із системою рахунків [3].

У бухгалтерському обліку необхідно об'єктивно розуміти економічний зміст кожного рахунку та правильно їх застосовувати. З цією метою їх особливості повинні розкриватися в класифікації. Остання полегшує не тільки теоретичне вивчення змісту рахунків, але й використання їх в практичній роботі. Єдина класифікація рахунків: допомагає зрозуміти економічний зміст кожного рахунку; полегшує правильне їх застосування для групування об'єктів у бухгалтерському обліку; правильно застосовувати згідно зі структурою з метою оперативного управління.

«Формування рахунків відповідно до викладених правил визначає класифікацію рахунків. Класифікація рахунків - це науково обґрунтоване

групування рахунків, тобто розподіл рахунків на групи та підгрупи за будь-якими однорідними суттєвими ознаками» [4,10]. Будь-яка класифікація рахунків повинна: з'ясувати зміст, функції та призначення рахунку, його принципову відмінність або спільне з іншими рахунками; вміти використовувати будь-який рахунок у практичній діяльності; застосовувати необхідні орієнтири при побудові Плану рахунків [5].

Актуальними, доречними, справедливими та правильними і на сьогодні є позитивні відповіді на поставлені питання: чи формує бухгалтер рахунки «за своєю примхою» (Л. Пачолі [6]) чи він «лише описує ті господарські явища, з якими постійно й об'єктивно має справу» (Ж. Дюмарше [7, с. 51]).

Суттєвий вклад у розвиток детальної класифікації рахунків бухгалтерського обліку 30-40-х років ХХ ст. вніс Є. Є. Сіверс [7,с.411]. Побудова запропонованої ним класифікації виглядає наступним чином: I. Речові рахунки: 1) основні; 2) перехідні (калькуляційні) - а) заготовок; б) споруд; в) виробництва. II. Особисті рахунки: 1) підприємницького капіталу: а) основні; б) перехідні (результативні); 2) позичкового капіталу - а) рахунки осіб та установ; б) рахунки кредитних запасів. Для свого часу ця класифікація була великим досягненням наукової думки.

У різні історичні періоди свій вклад у цю справу внесли відомі науковці за різноманітними принципами щодо: балансу (О. П. Рудановський), місця балансу (І. Ф Шер), повноти інформації (Ж. Саварі, Дж. Чербоні, В. Ф. Палій), господарюючого (Р. Делапорт), рухливості (Е. Шмаленбах), економічного змісту (М. А. Кіпарісов, М. А. Леонтьєв), умовності оцінок та їх зв'язку з цілями економічного аналізу (Ж. Б. Дюмарше) [8,с.50].

Сьогодні існують різні класифікації рахунків бухгалтерського обліку: одні пропонуються і розглядаються лише окремими авторами, інші - досліджуються і вдосконалюються поколіннями (зокрема, класифікація як філософська категорія уточнюється і змінюється з розвитком знань).

Доцільно можна погодитися з думкою Я. В. Соколова, що основа класифікації рахунків повинна ґрунтуватися на наступному: «всі господарські процеси, активи і капітал повинні відображатися на рахунках; враховуватися особливості функціонування суб'єктів державного сектора; відображатися юридична структура капіталу; передбачатися розміщення облікових об'єктів за матеріальними категоріями, господарськими процесами і ліквідністю активів; пристосовуватися до подальшої деталізації рахунків». Незважаючи на загальні підходи до класифікації рахунків, необхідно враховувати, що її побудова так чи інакше відображає стосунки між людьми або має відношення до людей і одночасно надає можливості до конструювання рахунків. При цьому не слід забувати при побудові будь-якої класифікації рахунків застосовувати правило О. П. Рудановського, і виходити з вимог, пред'явлених до нього І. Ф. Шером. Згідно з поглядами цього видатного швейцарського автора, «класифікація рахунків має бути: 1) всеосяжною, повною, тобто усі «господарські процеси, засоби і джерела повинні відображатися на рахунках; 2) пристосована до особливостей підприємства; 3) правильно і відповідно до законів відображати

юридичну структуру засобів; 4) передбачати деталізацію облікових об'єктів за матеріальними категоріями, господарськими процесами і ліквідністю майна; 5) пристосована до подальшої деталізації рахунків і їх послідовному укрупненню [4,с.130].

Рахунки – це один із елементів методу бухгалтерського обліку, спосіб групування і поточного відображення за певними ознаками наявності та руху засобів підприємства і їхніх джерел та господарських процесів. Усі класифікації рахунків носять умовний характер і зміна точки зору на класифікаційну ознаку, навіть в рамках заданої класифікації, дозволяє відносити практично кожний рахунок до різних класифікаційних груп. Тому не випадково, що проблема класифікації була і залишається однією з найбільш дискусійних методологічних проблем сучасної науки.

Список використаних джерел:

1. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики [Текст]: підручник / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2009. – 422 с
2. Бухгалтерський облік та оподаткування [Текст] : Навч. посібник / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – Львів: Бухгалтерський центр —Ажур!, 2009. – 1112 с.
3. Бухгалтерський облік для економістів і правознавців [Текст] : Навч. посіб. / За заг. ред. Ю. А. Кузьмінського. – К. : КНЕУ 2007. – 648 с.
4. Бутинець Ф.Ф.Теорія бухгалтерського обліку:Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит. /Вид.2-е, доп. і перероб. -Житомир. ЖІТІ, 2000. – 640с.
5. Теория бухгалтерского учета: Учеб. пособие для вузов /Под ред. проф. Н.П. Любушина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 312 с.
6. Л. Пачоли. Трактат о счетах и записях. М.: Финансы и статистика, 1994.
7. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: в двох частинах. Ч.1: 2-е вид.; доп. і перероб. – Житомир: ПП «РУТА», 2001. – 512 с.; Ч.2: 2-е вид.; доп. і перероб. – Житомир: ПП «РУТА», 2001. – 512 с.
8. Алборов Р.А. Основы бухгалтерского учета. – М.: «Дело и Сервис», 2002, - 203с.

N. Hunting. Accounts accounting: problems of definition of concept and classification.

Summary

Investigated accounting, which includes the entire technology information process, covering the process of detection, measurement, registration, accumulation, synthesis, storage and transmission of information on the activities of enterprises, organizations and institutions for external and internal users for decision-making

Key words: *accounts, accounting, business operations.*

*Науковий керівник: Дубініна М.В., д-р екон. наук,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Пендлишак І.О.

*Здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м.Миколаїв, Україна
irina.pendlishak@gmail.com*

ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ПОДВІЙНОГО ЗАПИСУ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Дослідили сутність економічного аспекту подвійного запису в системі бухгалтерського обліку, розкрили значення бухгалтерських проводок, бухгалтерських відомостей.